

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 603. An & qualiter interrogationem alterius possit testamentum nuncupativum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Muller. *ll. cit.* Necessarium tamen est, omnes testes simul congregatos audire & videre testatorem, simulque permanere, donec supra contestatio peragatur. §. 3. *Inst. l. 20. §. 8. ff. eod. l. 12. §. 21. c. de testam. Lauterb. Muller. ll. cit.*

6. Quarta solennitas est subscriptio juxta *cit. §. 3. §. 1. 2. 1.* ita ut necesse sit omnes & singulos subscribere, nomen suum nomenque testatoris, sive cujus testamentum subscripserint (quod tamen posterius esse tantum de consilio & tutius, volunt plures) manu propria, & non sufficiat subscribere manu aliena. *L. 22. §. 4. l. 30. ff. qui testam. fac. poss. & ibidem Brunem. Manz. de testam. valid. tit. 4. §. 1. n. 124. Lauterb. §. 59. Muller. l. c. lit. o. nisi forte in loco, ubi sit testamentum, non sint tot literarum periti; tunc enim unus pro alio subscribere potest. *l. ult. c. de testam. Carpz. p. 3. c. 3. d. 1. memb. 6. Muller. l. c. quod ipsum tamen, quia per speciale privilegium concessum testamento rustico, ad hoc restrictum esse volunt Bardil. disp. de subscrip. c. 6. an. 21. Bachov. ad Trent. vol. 2. d. 10. th. §. 1. d. Sed neque hac subscriptio per subfigillationem suppleri potest. Mascard. de probat. vol. 3. concl. 1312. Valq. de success. §. 1. 2. 12. Muller. l. c. Lauterb. l. c. cujus subscriptionis forma juri communi conformis est: *Ego N. testor. quod à N. testatore audiverim, in presente libello seu charta contineri suam voluntatem ultimam.***

7. Quinta præter subscriptionem requiritur subfigillatio seu subfigillatio conjunctim cum subscriptione; quia nec ea subscriptione suppletur. Manz. Brunem. Muller. *ll. cit.* & quidem omnium testium, ita ut licet omnes subscripserint, unus tamen non subfigillaverit, totum testamentum vitietur. *L. 22. §. 4. ff. §. 1. 2. c. de testam. Lauterb. l. c. §. 70. Muller. l. c. lit. §. Pith. h. t. n. 4.* Perinde autem est, sive subfigillatio fiat annulo proprio, sive alieno, etiam testatoris. *cit. 22. h. t. §. possunt autem Inst. eod. Lauterb. Muller. Pith. ll. cit.* item sive omnes uno sive pluribus utantur. §. 5. *Inst. eod.* item sive utantur annulo, sive quovis alio sigillo seu signo consueto, cui forma aliqua vel characteres pro usu signandi impressa. Arg. *cit. l. 22.* utpote quæ faciens mentionem annuli, solum excludere voluit alia instrumenta ad alios fines, quam ad obfigillandum destinata. Brunem. *ad cit. l. 22. Zoëlius ad ff. eod. n. 42. Ludvvel. de ult. vol. p. 2. c. 1. n. 217. Muller. l. c. lit. n. Lauterb. §. 70. Pith. l. c. Reiffent. h. t. n. 30.*

Quæst. 602. Quenam solennitates requirantur ad alteram testamenti speciem nempe ad testamentum nuncupativum.

1. **R**esp. Primò: non minùs ad hujus quam testamenti scripti valorem requiruntur septem testes æquè idonei iisdemque qualitatibus instructi, ut haber communis & certa; item ut specialiter rogati. Arg. *L. 21. §. 2. ff. qui testam. fac. poss.* ubi universaliter statuitur, quòd in testamentis testes debeant adesse rogati, nimirum, ut contestes adesse velint testatori, ultimam voluntatem suam declarato testimonium aliquando desuper perhiberi, ut cum communi Harprech. in §. *fin. Inst. de testam. n. 1. Pith. h. t. n. 5. Reiffent. n. 41. Lauterb. in ff. qui testam. fac. poss. §. 75. Muller. ad stru. ibid. th. 14. lit. s.* Requiritur itaque ut testator coram illis simul presentibus uno eodemque tempore voluntatem suam ultimam, tam circa hæredis institutionem, quam circa alia palam & sufficienter manifestet, juxta claram & expressam *L. 15. c. h. t.* & quamvis de hac ejus voluntate solo nutu constare nequeat, ut Zoëlius *ad ff. h. t. n.*

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

54. apud Muller. *l. c. lit. y.* certà tamen verborum forma non requiritur, quibus hæres instituat; & que nominatio valeat etiam seminecis & balbutientis testatoris linguâ profusa, ut dicitur *cit. l. 15.* si que etiam necesse est, ut adjecto hæredis pronome & cognomine, dicat; *Titium hæredem meum esse volo:* sed sufficit, si futurum hæredem, lecto forte altantem digito demonstrando dicat: *hic hæres meus esto:* *L. 9. §. 8. ff. de hered. insti. Muller. l. c. lit. p.* item etsi oratio testatoris non sit completa, ut si dicat: *Titius hæres:* non addendo *esto;* vel: *Titius esto:* non addendo, sed subintelligendo: *hæres.* *L. 1. §. 5. §. 6. eod. Muller. l. c.* Quin & necesse non est, ut testator coram testibus totam suam dispositionem oretenus pronunciet; sed sufficit id facere per Notarium vel alium ad hoc rogatum, vel ex charta per se vel alium voluntatem suam prius tam, citra quod opus erat, conscriptam, modò postea annuat vel affirmet, hæc esse voluntatem suam, & ita se velle. Arg. *L. 8. c. qui testam. fac. Fachin. L. 10. controu. c. 12. & alii,* quos citat & sequitur, Reiffent. *h. t. n. 44.* quamvis addat, requiri tunc, ut antequam voluntatem suam in scriptum redactam testibus prælegat, eosdem moneat, vel per alium præmoneri faciat, se solummodo intendere econdere testamentum nuncupativum. *cit. l. 8.* ne aliàs decepti putent testamentum solenne scriptum fieri, & consequenter ob omittas in eo solennitates aliàs ad testamentum scriptum requisitas omittas posse impugnari.

2. Resp. Secundò: præter has solennitates hujus testamenti cum scripto testamento communes non requiruntur aliæ illi speciales, v. g. in specie scriptura, utpote quæ, si adhibeatur, adhibetur solum facilioris probationis gratiâ. Arg. *L. in re. ff. de fide instrumentorum, Zoëlius. l. c. n. 57. Pith. h. t. n. 6.* neque subscriptio & subfigillatio testium; & consequenter nec, ut testes sint literarum periti, nec, si in scheda aliqua conscriptum, ejus prælectio. Lauterb. §. 75. Brunem. *in l. 21. §. 2. c. de testam. Carpz. L. 6. resp. 13. n. 4.* & alii cum communi. Unde tamen hoc testamentum non desinit esse solenne; cum testamentum, in quo omnes solennitates adesse debent præter scripturam, & quæ scripturæ adherent, rectè adhuc dicatur solenne. Sichard. *ad L. 21. §. c. de testam. n. 1. Zoëlius. l. c. n. 54. Perez in eod. tit. de testam. n. 14. Muller. l. c. lit. s.* quamvis, ut idem, testamentum scriptum à nonnullis dicatur solenne per antonomasiam aliquam; quia majore solennitate perficitur.

Quæst. 603. An & qualiter ad interrogationem alterius fieri possit testamentum nuncupativum.

1. **R**esp. Primò: posse hoc testamentum fieri ad interrogationem alterius validè, tanquam communem & certam supponit Reiffent. *h. t. n. 59.* cum Fachin. *L. 5. controu. c. 69.* Arg. *L. Pamphilo. §. 1. ff. de legat. & L. 8. c. qui testam. fac. poss.* Ex ea etiam ratione, quòd hoc modo perfectè adimpleri possint omnia, quæ jura ad tale testamentum requirunt; dum immediatè absque omni periculo fraudis testes devenire possunt in notitiam hæredis instituti & reliquæ voluntatis testatoris absque eo, quòd requiratur testatorem ore proprio exprimere hæredem reliquamque voluntatem suam.

2. Resp. Secundò: ad valorem testamenti sic facti de jure communi non requiritur, ut ad singula puncta in eo contenta interrogetur & respondeat

Hhh 2

testa-

testator; sed sufficit, ut præcæsis omnibus, ad finem interrogetur, an hæc sit ejus voluntas, & affirmet, quod ita, modò constet & probari possit (quod fieri potest per duos testes, cum jura universaliter & regulariter ad legitimam probationem aliquis plures non requirant) testatorem voluntatem suam antecederet communicasse, vel etiam dictasse alteri. v. g. Notario vel Confessario, eumque rogasse, ut eam venientibus & præsentibus testibus prælegeret vel manifestaret, quòd ubi factum non est, non valebit testamentum. ita ferè Reiffenst. *cit. n. 69. juncto n. 60. cum Claro §. testamentum. q. 37. n. 4. juncto n. 7.* ubi etiam addit, quòd si quis injussu testatoris testamentum conceperit, & postea eorum coram testatore & testibus lecto, interroget, num ita velit, & testator respondeat: quòd sic, testamentum nihil valere, citatis pro hoc Socin. Jun. & aliis, dicens, sententiam illam, quæ requirit, ut constet, testatorem ante interrogationem sic voluisse testari, esse magis communem, æquam & tutam. Contrarium nihilominus, quòd valeat tale testamentum, apud eundem tenentibus Alex. & Decio. cum quibus sentire videtur Reiffenst. *n. 67.* dum ait valere testamentum, si quis agrum nihil prius de hoc cogitantem vel tractantem interroget, an non velit uxorem suam instituere hæredem, & is respondeat: *volo.* etiam si ad talem interrogationem ille actor fuerit instigatus, etiam ab ipsa uxore; cum de jure non prohibeatur agere per se vel alium, ut hæres instituatur, quæ videntur non improbabiler dici à Reiffenst. An verò conformiter satis ad ea, quæ dicit, *n. 63.* nescio. de cætero Clarus *n. 4.* ait, sibi nunquam placuisse eam sententiam, quòd testamentis istiusmodi, quæ ab infirmis sæpe mox in orituris ad alterius interrogationem fiunt, fides habenda sit, nisi testator saltem per tres dies post tale testamentum in bono sensu, hoc est, in sana mente supervenisset. Unde jam etiam, etsi testator jam ante alicui voluntatem aperuisset, etiam coram duobus testibus, in ordine ad manifestandam illam testibus testamentariis, si iis advenientibus, tam infirmus & debilis esset, ut verbum nullum articulatum. v. g. *ita, placet, volo.* interrogatus proferre posset; sed solum annuat capite vel manu, non valebit testamentum; cum in eo casu non constet, an adhuc sibi præsens, sanamque mentem & memoriã habeat Clarus *l. c. n. 5.* dicens in hoc neminem dubitare Reiffenst. *num. 62.* citans Schmid, *ad stat. Bavar. tit. 34. a. 5. n. 2.* qui id tanquam certum supponat. Arg. *l. 29. c. h. 1.* Porro ubi dicta interrogatio fieret à persona suspecta testatori in mortis articulo constituto, quia in eo casu, considerata hac qualitate interrogantis & interrogati, vehemens resultat suspicio, quòd testator potius ad suggestionem & importunitatem responderit *ita,* quam quòd talis esset ejus voluntas, non valere testamentum, ait Clarus *l. c. n. 6.* Ac denique non valere testamentum, ubi testator jam aliud testamentum validum confecisset, facit secundum ad interrogationem alterius, per hoc posterius non revocari primum ait Idem *n. 8.* citatis Castrensi. *L. 1. corfil. 155. in fine & Socin. Jun. cons. 183. n. 34.* dicente communiter receptam; nisi fortè testator prius voluntatem suam de revocando priore testamento aperuisset alicui, qui dein coram testibus hac posteriore ejus voluntate manifestata, etiam nulla facta mentione de priore testamento, interrogaret testatorem an non ita veller, & is responderet *ita.* de cætero an dicta hic locum etiam habeant circa legata, non ita convenit inter AA. de quo Reiffenst. *n. 64.* & dicenda infra de legatis & fideicommissis.

Quest. 604. An & qualiter testamentum nuncupativum probetur.

REsp. Probari illud posse per testes in eo adhibitos dubium non est; cum non solum solemnitate essentialis, sed & probationis gratiã adhibeantur. si autem ex his unus contradicit testamento, & agit de aliquo, quod per omnes probandum, testamentum redditur suspectum. Muller. *l. c. lit. µ. secus,* ut Idem, si testes supernumerarii adhibiti. Ne autem fides testamenti nuncupativi morte testium; vel ob labilem eorum memoriã pereat, Notarius ad hoc rogatus solet illud jam in esse suo constitutum, non solemnitate, sed facilioris tantum probationis gratiã in scripturam redigere, & instrumentum publicum (quòd factum plenè probat testibus omnibus mortuis ut cum Manz. paulò post citando *n. 1.* Brunem. *ad L. 21. §. 2. c. de testam. in fine.* Carpz. *p. 3. c. 3. def. 27.* Muller. *l. c.* fidem Judicis facit, ita ut testes, etiam si adhuc vivos, necesse non sit in Judicio produci & examinari, si velis agatur inter hæredem nuncupativum, & alios successores ab intestato de veritate defuncti, si ve de adhibitis solemnitatibus) de super conficere, antequam testes discedant. Lauterb. *l. c.* quin & videtur hoc instrumentum debere prælegi testibus ad videndum, num omnia conformiter nuncupationi in eo conscripta. Si autem contra formam illius aliquid neglexerit, unde instrumentum redderetur invalidum, nihilominus subsisteret, utpote de cujus fide aliunde constare potest. Lauterb. *l. c.* citans Stryck. cum etiam sustineatur auctoritate testium, etiam si duo tantum ex iis superstites jurato deponant, se ita audivisse. Coler. *p. 2. decis. 250. n. 5.* Mev. *p. 4. decis. 13.* & alii citati à Lauterb. Testibus autem omnibus defunctis, & insuper amisso instrumento, hujus amissionem suppleri, si alii duo ad minimum testes deponant, seu instrumentum vidisse, legisse, contentaque in eo bene percepisse, aiunt Lauterb. *l. c.* Muller. *l. c.* uti & cum Manz. *tr. de valid. Simval. tit. 5. q. 6. n. 31.* & 40. ait Lauterb. & Muller. *cu. ib. 14. lit. 9.* sufficere, si hæres (intellige, aliàs ab intestato successurus) non neget, sed agnoscat defuncti voluntatem. Si tamen etiam testes testamentarii superstites contradixerint instrumento, & aliter à testatore esse scriptum aut dictum, instrumentum redditur suspectum & falsum. Menoch. *de arb. l. 2. cas. 105. n. 31.* Si autem is nullã rationabili causã motus, ex malicia, quia videt testes esse mortuos, & instrumentum amissum, id neget, posse ei deferri juramentum calumniæ, vel esse locum dispositioni. *L. ult. c. de fideicommissis.* ait Muller. *l. c.* cum Manz. *l. c. in fine.*

Quest. 605. An eadem solemnitates adhibendæ necessario tam in testamento scripto quam nuncupativo conditio tempore pestis.

REsp. Testamentum conditum tempore pestis (per quam hic intelligitur quilibet morbus contagiosus, si ve infectio de persona in personam transiens. Zachias. *qq. medic. legal. p. 2. l. 2. q. 8.* Sennert. *Inst. medic. l. 2. p. 2. c. 12.* v. g. f. bris petechialis Plecken Siebern dysenteria. Carpz. *p. 3. c. 4. d. 2.* Muller. *ad stru. in ff. qui testam. fac. poss. ib. 21. lit. a.* Lauterb. *de testam. privileg. §. 39.* modò, ut Zach. *l. c. l. 3. tit. 3. q. 2. n. 5.* Carpz. *l. c. in fin.* apud Muller. *l. c.* contineat cautam universalem, & incolis metum incutiat) etsi à reguli requirentes pretem testes nullibi in jure sit exceptum. Lauterb. *l. c. §. 41.* Muller. *l. c. lit. β.* Clar. *§. testamentum. q. 56.*